

V oblasti působí dva základní vzdělávací prvky – muslimská a moderní škola. Děti mohou být zapřesány v obou či pouze v jedné. Pojednejme nejprve o tradiční muslimské školní průpravě. Jejím účelem není zajistit dítěti nějaké konkrétní vědomosti, ale vštípit mu zásady muslimské společnosti, jako je víra v Boha, respekt k autoritě a hierarchii či nadřazenost duchovního světa nad světem hmotným. Metodicky je založena na memorování svaté knihy muslimů – koránu. Nemá žádné veřejné dotace, nejsou ji poskytovány žádné místnosti, nemá ani žádnou instituční kontrolu. Učení probíhá, kde je to možné, často před domem učitele na terase, ve stínu stromu atp. Mezi učiteli existují dvě kategorie – *mallum* a *moodibbo*. Prvním se může stát kdokoli, kdo zná dobře korán, ve francouzštině se mu říká také někdy marabut. Titul *moodibbo* je již daleko významnější, zaslouží si jej ten, kdo studoval korán na vysoké muslimské škole.

Podle koránu samotného by se mělo jeho poselství předávat výhradně v arabském jazyce. To však zde není tak přísně dodržováno. Dvě třetiny převážně fulbských vyučujících arabštinu neznají buď vůbec, nebo jen velmi povrchně. Arabština je ve zdejším prostředí spíše jazykem liturgickým a modlitebním než prostředkem, kterým by se vyučující mohl vyjadřovat; výuka je tedy vedena výlučně ve fulbštině. Pro vstup do školy neexistuje žádná věková hranice. Je věcí rodičů, kdy své dítě do muslimské školy zapíší. Výuka je zdarma, ale žáci svému učiteli pomáhají s úklidem či sezónně při zemědělských pracích. Sedmihodinová výuka je rozdělena v průběhu celého dne a volné dny jsou od středy odpoledne do pátku odpoledne. Děti mají 10 dní prázdn-

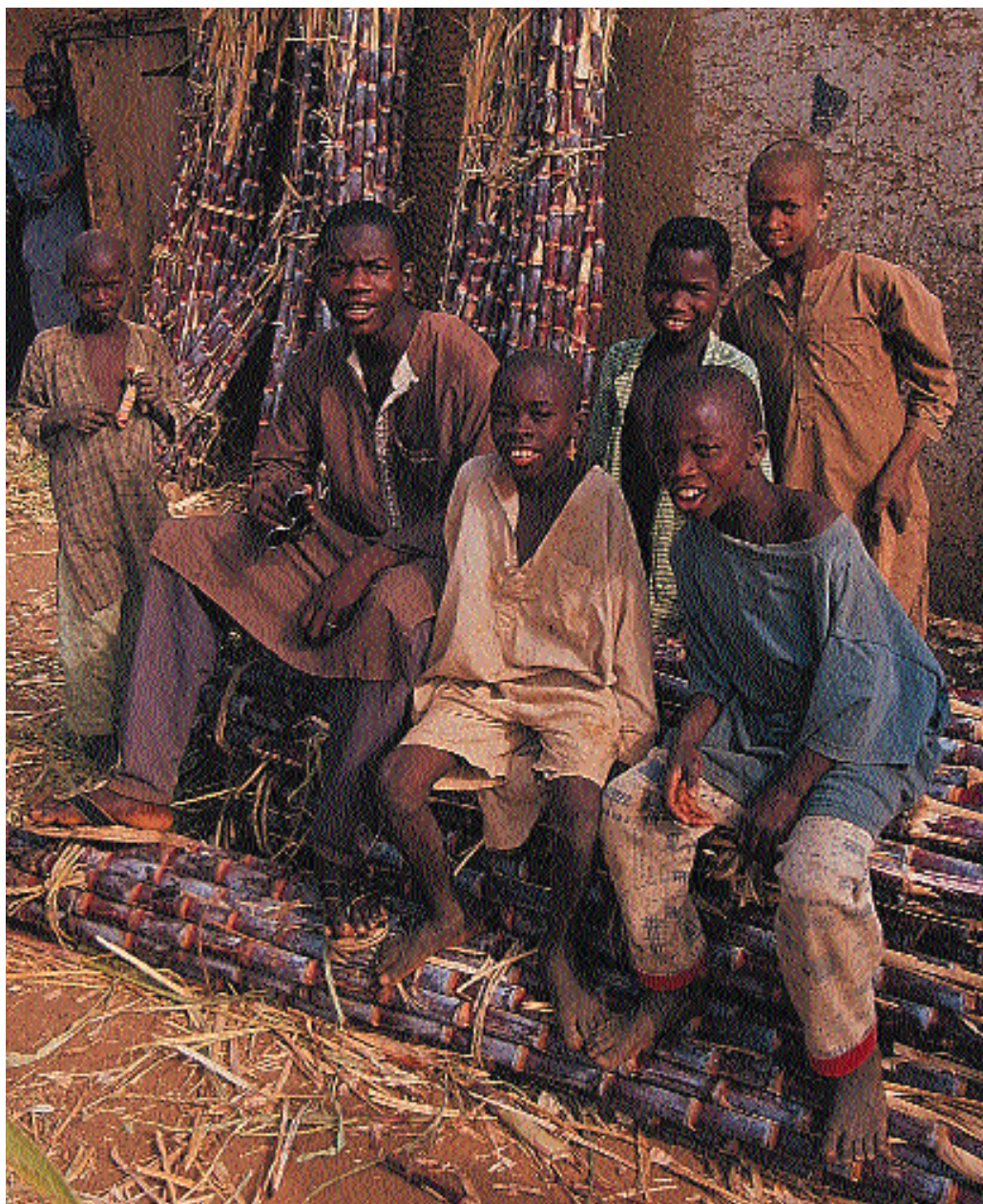
◀ *V muslimské škole se vyučuje korán na dřevěných tabulkách, na nichž jsou zaznamenány súry z koránu v arabštině. Děti sice tomuto jazyku nerozumí, ale snaží se věty odříkávat jak nejlépe dovedou. Škola je společná pro chlapce i děvčata a učitel mallum je ten, kdo zná korán nazpaměť.*

In Muslim schools the Koran is learned from wooden tablets, on which are written Koranic surahs in Arabic. The children do not speak the language, but try to recite the sentences as best they can. The school is for both boys and girls together, and the teacher, the mallum, is one who knows the Koran by heart.

There are two basic educational elements in the region – the Muslim and the modern school. Children may be entered into both, or only into one. To consider the Muslim schools first: their aim is not to bring the child any concrete knowledge, but rather to instil in the child the fundamentals of Muslim society, such as faith in God, respect for authority and the hierarchy, and the superiority of the spiritual world over the material. The method applied is based in the memorisation of the Holy Book of Islam, the Koran. They have no public funding, no space is made available for them, nor are they subject to any institutional control. Teaching takes place

Děti školou povinné nebo prodavači cukrové třtiny...

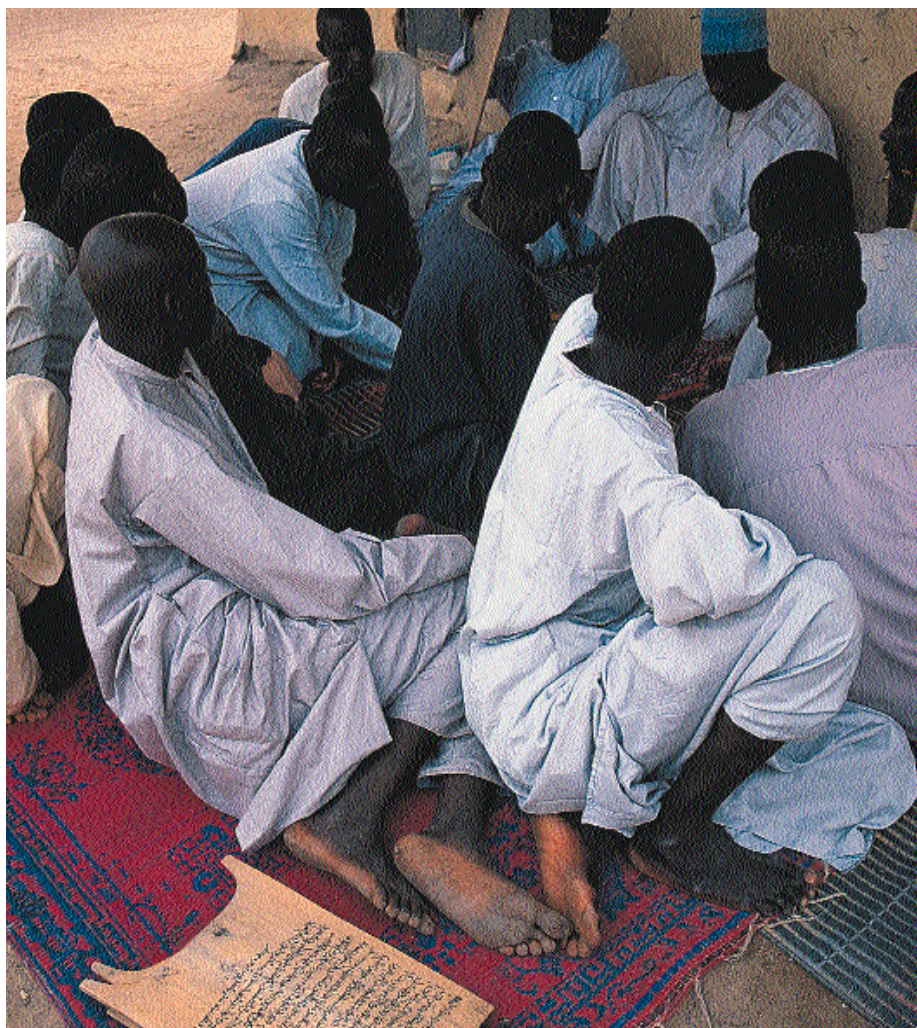
School age children or sugar cane sellers...

nin počínaje 27. dnem měsíce ramadánu, a rovněž muslimský svátek *tabaski* je příležitostí k třídnímu volnu.

Děti, které jsou zapsány do moderní školy, jsou vedeny k tomu, aby se naučily číst, psát a počítat. Problém je ale ten, že výuka je zde vedena ve francouzštině, s níž se řada dětí setkává poprvé právě až ve škole. Doma totiž mluví jazykem svých rodičů, na ulicích ve městě či tržištích fulbsky. Neznalost francouzštiny působí pochopitelně některým dětem značné potíže při zvládání úkolů, které jsou jim zadávány, a jejich výsledky bývají v prvních roč-

Muslimská škola pro dospělé v nigerijské Ngale. Jejím účelem není poskytnout studentům nějaké konkrétní vědomosti, ale vštípit jim zásady muslimské společnosti jako je víra v Boha, respekt k autoritě a hierarchii či nadřazenost duchovního světa nad světem hmotným.

A Muslim school for adults in Ngala, Nigeria. Its purpose is not to instil specific knowledge, but rather the fundamentals of Islamic society, such as faith in God, respect for authority and the hierarchy, and the supremacy of the spiritual world over the material one.

ních poměrně špatné. Otázkou zůstává, do jaké míry může tato jazyková deprivace způsobit nechuť dítěte k další práci ve škole, vždyť gramotnost je prvním předpokladem k získání kvalifikovaného zaměstnání.

where it can – often on the terrace in front of the teacher's house, in the shade of a tree or wherever. There are two categories of teacher - the *mallum* and the *moodibbo*. Anyone who knows the Koran well enough can become the former, who are sometimes called marabouts in French. The title *moodibbo* is of far greater significance, and is awarded to one who had studied the Koran at a Muslim higher education establishment. According to the Koran itself, his mission should be fulfilled exclusively in Arabic, but this condition is not strictly applied here.

Around two thirds of those Fulbe teachers know no Arabic, or have only a superficial grasp of the language. Arabic in this milieu is rather a language of liturgy and prayer than a medium through which the taught might express themselves; teaching takes place solely in Fulbe. There is no age limit on those who can enter the school, and it is up to the parents whether or not they register their child with a Muslim school. Teaching is free, although pupils aid their teacher with tidying up and, seasonally, with agricultural work. The seven hours of teaching are split across the day, and free time is from Wednesday afternoon to Friday afternoon. Children have ten days off starting on the 27th day of Ramadan, and the Muslim *tabaski* holiday is also an occasion for three days off.

Children who are registered with a modern school are expected to learn to read, write and count. The problem, however, is that teaching is conducted in French, which many children meet for the first time in the school: at home they will speak the language of their parents, and Fulbe on the streets in the town or in the market. Not knowing French naturally causes some children to have great difficulties in fulfilling the assignments given them, and in the first year their grades are thus relatively poor. The question remains as to what extent this linguistic de-

privation creates in the child a distaste for other school work, even though literacy is the prime requirement for obtaining qualified employment.

► *Domácí úkoly je třeba vypracovat ve francouzštině. To ovšem činí dětem značné potíže a některé z nich mohou být i deprivovány. Vždyť doma mluví pouze svým rodným jazykem. Většina školáků však dosáhne ve vyšších ročnících již poměrně dobrých výsledků.*

Homework must be done in French. This of course causes the children great problems, and some may end up deprived as a result. At home they always speak only their mother tongue. The majority of pupils, however, reach higher years with relatively good results.

